

Partick Slattery'nin *Curriculum Development in the Postmodern Era* Başlıklı Kitabını Şiir ve Görsellerle Okumak

[Reading Partick Slattery's *Curriculum Development in the Postmodern Era* with
Poems and Visuals]

Arda Arıkan

Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatı Bölümü, İngiliz Dili
ve Edebiyatı Anabilim Dalı

ardaari@gmail.com

ÖZET

Çalışmamın amacı postmodern öğretim programları (postmodern curriculum) kavramını Patrick Slattery'nin yazmış olduğu *Curriculum Development in the Postmodern Era* başlıklı kitap çerçevesinde irdelemektir. Çalışmada Slattery'nin adı geçen kitabından alıntılar yaparak postmodern öğretim programları kavramını onun sözcükleriyle hem düzyazı hem de şiir yoluyla özetliyorum. Bunu yaparken de postmodern öğretim programı kavramını, kitabın ruhuna uygun olarak, görseller yoluyla somutlaştırmaya çalışıyorum.

Anahtar Sözcükler: Öğretim programları, postmodern, özyaşam, görsel, resim, fotoğraf, edebiyat, okul.

ABSTRACT

The aim of my study is to interrogate the notion of postmodern curriculum. The major force that brought this study into being is my experience of reading Patrick Slattery's book titled *Curriculum Development in the Postmodern Era*. In this particular paper you are reading, first, I will try to explain some important themes that I gathered from the book both in author's words as well as in forms of my (personal) poems that made use of Slattery's words. I will also share some visual materials that match with the soul of the book so as to concretize the words in print aesthetically as well as visually.

Keywords: Curriculum, postmodern, autobiography, visual, painting, photography, literature, school.

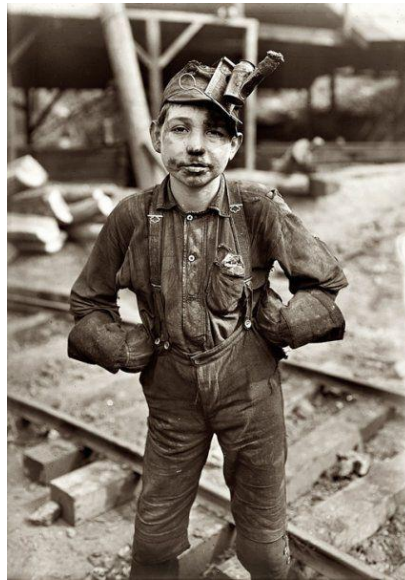
Tarih

Slattery'nin postmodernizmin tarih içindeki yeri hakkındaki görüşleri aslında bu akımın tarihsel olarak ne kadar önemli bir değerler dizisi (paradigma) değişimini simgelediğini gösterir. Yazara göre insanlık tarihinde en az iki önemli değerler dizisi geçişi bulunmaktadır. Bunların ilki, göçebe, avcı ve tarım toplumundan kent devletleri ve feodal toplumlara geçiştir. Bu dönem M.Ö. 2000- M.S. 1400 arasındaki premodern ya da Neolitik ve sonrası denilen dönemi kapsamaktadır.

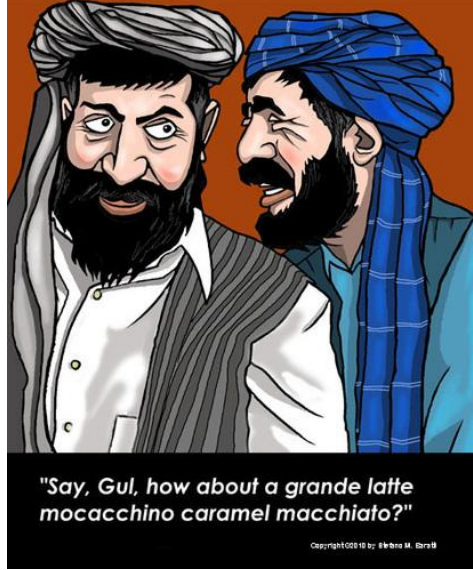
Görsel 1. Premodern

Değerler dizisindeki ikinci önemli değişim kabile ve feodal toplumlardan bilimsel teknolojiye dayalı kapitalist endüstri tabanlı ekonomiye geçiştir. Bu ikincisi sınırsız kaynak tüketimi, sosyal gelişim, aşırı ekonomik gelişim ve rasyonel düşünmeyi önceleyen dönemi kapsar. Bu döneme Modern dönem ya da Endüstriyel Devrim de denir ve M.S. 1450-1960 arası döneme tarihlenir).

Görsel 2. Modern

Yazara göre üçüncü önemli geçiş postmodern değerler dizisine geçiştir ve bu geçiş 1960'lardan sonraki "Küresel Bilgi Devrimi" olarak adlandırılabilen dönemeişaret etmektedir.

Görsel 3. Küresel Bilgi Devrimi (Tür. Gül, bi grande latte mocacchino caramel macchiato'ya ne dersin?)

Postmodernizm yalnızca sanat ya da felsefenin konusu değil eğitim çalışma ve uygulamalarına da etkisi olmuş bir akımdır. Öğretim programlarının tarihi gelişimi geleneksel olarak Tyler'in 1949 yılında yayınlanan *Syllabus for Education 360 at the University of Chicago* kitabındaki dört temel soru ile ilişkilendirilir. Bu dört soru program çalışmalarını o denli etkilemiştir ki bu dört soru geleneksel öğretim programlarının "Tyler'cı Akıl Yürütme" denilen bir üst anlatısı olmuştur (ki post-modern çalışmalar üst anlatılara itibar etmezler ve şüpheyle yaklaşır). Tyler şu dört soruyu sorar:

1. Okul hangi eğitimsel amaçları elde etmeyi araştırmalıdır?
2. Öğrenme teknikleri, hangisini elde etmenin faydalı olabileceğine göre nasıl seçilebilir?
3. Öğrenme teknikleri etkili bir öğretim için nasıl organize edilir?
4. Öğrenme tekniklerinin etkili olup olmadığı nasıl değerlendirilir?

Tyler'in soruları amaçlar ve hedefler, ders planları, kapsam ve dizi rehberleri olarak kodlanmıştır ve bu yöntem bugünkü öğretim programları ve değerlendirme uygulamalarının, felsefi olarak, tam merkezinde yer almaktadır. Tyler bu dört öğretim programı prensibini sınıflandırdığından beri çoğu eğitimci okul deneyimlerini bu sorulara yanıt verecek şekilde sıralamışlardır.

Felsefe

Özellikle üniversitelerde eğitim psikolojisi öğrencilere uzmanlara mahsus bir dil ve jargonun etkisiyle, zor ve duygusuz terimlerle ve anlaşılması zor bir şekilde sunulmaktadır. Tutku, bilgelik ve pratik eksikliği olan bir takım eğitim felsefesi hocaları da, özellikle düşünce ve anlatımın ötesinde eylem ve aktivizm açısından ele alınırsa, yine tutkusuz ve heyecansız oldukları görülebilir (Freire, 1970). Sonuç olarak eğitim fakültesi öğrencileri felsefe derslerini çoklukla bu tarz hocaların yaşanmış deneyimlerinden ve sınıf uygulamalarından soyutlanmış olarak ve çoğunlukla yaşamdan kopuk bir terimler yığını olarak görmektedir.

Postmodern bakış açıları okullarda geleneksel olarak kullanılan Tyler'cı program yaklaşımlarının güncel çalışmalarla yer değiştirmesi gerektiğini ileri sürer. Öğretim programı çalışmalarına ışık tutan felsefi anlayışların yenilenmesi nesnel ders planlamasıyla ortaya çıkan bu yaşamdan kopuk olma durumunun ötesine geçmek için iyi bir sonuç verebilir. Postmodern felsefi anlayışlar yeniliği yeniden yapılandırmamız ve onun da ötesine geçmemizde ısrarcı olup bilgi ve terim aktarımı yerine sınıfıçi etkinliklerin önemine vurgu yapar. Böylesi bir felsefe ezberlemeye önem veren, saçma bulguları ödüllendiren ve Çarkıfelek oyununun kazananlarının çok zeki olduğunu iddia eden okul etkinliklerindeki anlamsızlığı da ortaya koyar.

Görsel 4. Bunlardan en büyüğü hangisidir? (A. Fıstık B. Fil C. Ay D. Kettle)

Öğretim programlarına ait kuramlarıçinde postyapısalcılık ve yapısökümü çok önemlidir. Temel değerlerin, ezberlenmiş benzetmelerin ve modernist yöntemlerin çökertilmesi için postyapısalcı ve yapısökümcü bakış açıları, öğretim programları kuramlarının eleştirisi ve incelenmesi ve çağdaş kültür ve tarihin incelenmesi iç içe girmelidir. Eleştirel kuramla uyumlu olan postyapısalcılık ve yapısökümü liberalizm, sosyalizm ve radikalizme yol açan aydınlanma düşüncesine şekil veren

modern felsefeye birer tepkidir. Tüm öğretmenler ve öğrenciler için umut vermek ve demokratik bir eğitim ortamı oluşturmayı merkeze alan eleştirel kuramın sağgörüsü (vizyonu) Giroux'ya göre şöyle özetlenebilir:

Biz ırk, toplumsal sınıf, din, cinsiyet ya da yaş olarak, toplumsal bir sağgörüdâhilinde hem öğrenciler hem de öğretmenler için umudun demokratik kamusal alan ve liberal sanatın oluşumunda olduğuna inanarak destekleyici ve geliştirici olmak zorundayız (1988, s. 261).

Görsel 5. İmece usülü ile okula tezek taşıma (Haydi tezekler okula?)

Estetik

Postmodern estetik bakış açısına göre, müfredat geliştirmenin en az yedi yolu vardır:

1. Postmodern sanat ve mimari hareketlerinin ve bu hareketlerin toplum, kültür ve siyasi yaşam üzerindeki etkilerinin incelenmesi.
2. Postmodern felsefe ve sanat arasındaki ilişkinin incelenmesi.
3. Öğretim programının baskın nicel değerler dizisiyle değerlendirilmesinden estetik ve nicel açıdan incelemesine geçiş ve ilgili metinlerin incelenmesi.
4. Estetik deneyim ve öğretim programı arasındaki benzerliklerin incelenmesi.
5. Bilginin insan yapımı (kurgusu) olarak görme.
6. Toplum ve davranış biliminden ayrı olan düşünme ve bilgi edinme yollarının keşfi.
7. Öğretim programını sanat odaklı eğitim araştırması yoluyla irdelemek ve kavramlaştırmak.

Postmodern çağda yürütülen öğretim programları çalışmaları Kliebard'ın uyarılarını dikkate alır. Böylesi bir kavramlaştırma öğretim programlarında hem sanatsal hem de estetik deneyimlere,

hümanist değerlere ve çağdaşlık hissine öncelik verir. Çağımızda, öğretim programlarından sanatın dışlandığını ve hatta sanata hiç yer verilmediğini görüyoruz. Ancak sanat, özellikle de müzik, Antik Yunan için eğitimin yapıtaşı olarak düşünülmüştür ve çağlar boyunca birçok medeniyetin öğretim programlarının temelini oluşturmuştur. (Ülkemizde bugün haftalık ortalama 29 saat ders içeren 1.-8. sınıfların öğretim programlarında yalnızca 1 saat Görsel Sanatlar ve 1 saat de müzik dersine ayrılmıştır.¹ Aynı şekilde 9-12. sınıflarda da ortalama 29 saatin yalnızca 1 saatinin Görsel Sanatlar/Müzik başlığı altında tek bir derse ayrılması Slattery’i doğrular niteliktedir.²)

John Dewey *Art as Experience* (1934) başlıklı kitabında eğitimde estetik olgusunun yeri ve önemini altını çizerek şöyle der: “Sonuç olarak, sanat eserleri toplumun deneyimlerini sınırlandıran duvarlarla dolu bir dünyada bireyler arasındaki tek kesintisiz iletişim aracıdır.” (s. 105). Modern öğretim programı geliştirme rasyonel söylemlere, etkinliklerin zamanında tamamlanmasına ve nesnel-objektif değerlendirmelere yaptığı vurguyla postmodern öğretim programlarının üzerinde durduğu estetik deneyimlerin önünü kesiyor. Buna ek olarak modern öğretim programları matematiksel hesaplamalar, bilimsel yöntemin uygulanışı ve metinlerin algılanmasını öğretim programlarının temeline yerleştiriyor. Müzik, güzel sanatlar, drama, dans, şiir, hitabet ve resim gibi sanatlar bütçe kesintilerine maruz kalıyor ve de öğretim programlarında belirli saatlere sıkıştırılıyor. Buna karşın dramatik, sanatsal ve rasyonel olmayan insana öğrenme süreçlerinde öncelik veren postmodernizm sanatı öğretim programından çıkarmak yerine sanatı öğretim programlarının tam kalbine yerleştirmeyi öngörmektedir.

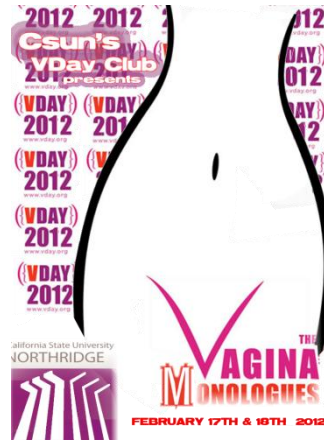
Eğitim

Okullarda etnik azınlıkların, kadınların ve fakirlerin başarısını engellemek için işleyen gizli bir öğretim programı uygulanmaktadır. Paulo Freire’nin deyişiyle, “kelimeyi okumak, dünyayı okumak” yoluyla böylesi bir gizli programın nasıl işlediğini anlamak olasıdır. Gizli öğretim programı uyulması gereken öğretim programına zıttır ve eleştirel kuramcılara göre gizli öğretim programının açık öğretim programına göre öğrencilerin öğrenmelerinde çok daha büyük bir etkisi vardır.

¹<http://ikgm.meb.gov.tr/upload/TTK%C3%A7izelge.pdf>

²http://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_09/05092630_ogmhd20122013.pdf

Her dönem bir grup avukatı ve lisansüstü öğrencileri öğretmen ve müdürler tarafından yapılan cinsel istismarları, cinsel yaklaşımları, tecavüzleri ve aile içi şiddetin boyutlarını ortaya koyan tecrübelerini öğrencilerimle paylaşmaları için davet ederdim. Eğitim derslerimin birinde Mike adında keyifsiz, uzun boylu ve gelecekte futbol antrenörü olacak olan genç bana “Eğitimin tecavüzle ilgisi ne?” diye sordu. Bir önceki hafta da her biri açıkça tecavüz travmasına dikkat çeken *American History X*, *Vukovar* ve *The Vagina Monologues* adlı üç üzücü ve düşündürücü filmi izlemiş ve öğrenciler filmi izlerken savaş suçlarını, nefret gruplarını, şiddeti, Bosna Savaşı’nı ve cezaevindeki tecavüzleri konu alan birer dosya hazırlamışlardı.

Görsel 6. Öğretim programlarında vajina

Mike’a cevap vermeden önce, genç ve heyecanlı bir kadın elini kaldırarak Mike’a şunları söyledi:

Nedeni benim için çok önemli. Lisede spor salonunda basketbol takımımızdan 3 kişi tarafından tecavüze uğradım. Koç ve müdür bana yardım etmek için hiçbir şey yapmadılar. Hatta beni spor salonunda yanlış zamanda bulunmakla suçladılar. Beni takımdan attılar ve o kişiler sadece bir maç ceza aldılar.

Uzun bir sessizlikten sonra öğrenciler bir sürü yorum yapmaya başladılar. Öğrenciler özellikle şahsi olarak okulda ve evde yaşadıkları taciz ve tecavüz hikâyelerini anlatmak için parmaklarını bir bir kaldırmaya başladılar. Hatta aralarında dikkat çekici bir öğrenci ve koç hikâyesiyle genç bir adam bile vardı. Bir diğeri ise, sakın bir şekilde, bir asker olarak nasıl tacize uğradığının hikâyesini ve uzun zaman cinsel kimliğiyle ilgili yaşadığı karmaşıklığı anlattı. Sessizlik ders salonunu adeta kaplamıştı. Artık sınıf benim değildi, öğrenciler kontrolü ele almışlardı. Her biri Mike’in sorularını kendi yaşam hikâyeleriyle cevaplamak için çaba sarf ettiler. Konuşmalar devam ederken, bir sessizlik anında, sınıfta kaç kişinin daha taciz ve tecavüz hikâyelerini anlatmak istediğini sordum. Yüz kişiden yaklaşık yirmisi ellerini kaldırdı. Bunun üzerine bende Mike’a “İşte eğitimin tecavüzle

İlgisi bu!” dedim. Görüldü ki otobiyografik yanıtlar kısmen fimler, şiir, görsel araçlar, resim, müzik, dans, drama, edebiyat ve otobiyografik anlatımlara yol açan bilinçsizlik için şok edici araçlardır. Bu da eğitimin eğitici ve dönüştürücü olması açısından için önemlidir.

Görsel 7. Amerikan tarihini izlemek

Edebiyat

Umberto Eco *Gülün Adı* adlı romanında 14. yüzyıl Fransız papazlarından oluşan bir grup yaşlı din adamının manastırın bir çalışma salonunda kör bir keşişin gözetimi altında bazı metinleri tercüme ettiklerini ve metinler hakkında açıklamalar yazdıklarını betimler. Kilisenin hâkim otoritesinin baş temsilcisi gibi davranan bu yaşlı kör keşiş, diğerlerinin kendi aralarında konuştuklarını duyduğunda onlara eziyet eder. Kör keşişin bucezalandırıcı davranışı, aslında, üzerinde çalışılan metinler hakkında tartışma/yorum yapılmasını engeller vaziyettedir. Bir gardiyan ve denetleyici gibi davranan bu yaşlı kör keşiş aracılığıyla otorite söze, yani bireysel yorumlara hâkim olmaktadır.

Görsel 8. Bireyi yalnızlaştırma ve toplumdan soyutlama aracı olarak bilgi (*Gülün Adı*)

Postmodern çağda öğretim programlarında eğitimciler ve öğrenciler *Gülün Adı*'nda betimlendiği gibi iktidarın sorgulanmayan yönü hakkında metinleri sessiz bir yalnızlık içinde kopyalayamazlar. Postmodern çağda öğretim programlarına etki eden ve eğitimcilerin üzerinnde dikkatle durması gereken ilkeler aşağıda sunulmuştur:

1. Eğitimin doğasını yeniden kavramsallaştırmalıyız. Bu kavramsallaştırma hiyerarşiyi, otoriteyi, ataerkil düzeni ve baskın fikirleri olduğu kadar salt eğitime adanmış öğretim programı rolünü de reddeder.
2. Bizler otobiyografinin sezgisi ile başlamalı ve daha sonra da böylesi bir anlayışı genişletmek amacıyla bağlantılar yaparak desteklemeli ve cesaret vermeliyiz. Dewey ve Whitehead da bu sürecin bireysel tecrübeden ödün verilmeksizin sert ve bilimsel olması gerektiğini savunuyor.
3. Yapılandırmacı bir postmodernizm, yapılandırmacı olmayan ve eleştirisel postmodernizmden farklı olarak, öğretim programını anlamaya yönelik önemli bir yaklaşım sunmaktadır. Postmodern çağdaki eğitimciler hem postyapısalcıları hem de yapılandırmacıları, erkek ve kadınları, bütün renklerdeki, ırklardaki, cinsiyetlerdeki ve dinlerdeki insanları diyaloga davet etmek durumdadırlar. Grumet, “anlam, metinde değil, metinleri incelediğimizde bulduklarımızdan anladığımız şeydir” der (Grumet, 1988, p. 142).
4. Öğretim programının kendisi öncelikle currere olarak gösterilmelidir (Pinar ve Grumet, 1976). Yöneticiler ve öğretmenler, özellikle siyasi, toplumsal ve tarihi olarak yerleştiği için dile karşı çok dikkatli olmalıdırlar. Dilimiz bütün iletişim düzeylerini kapsamalıdır.
5. Ruhanelikler, ırk ve feminizm yeni bir öğretim programına dönüşümü işaret etmektedir. Bu programlar çağdaş seslerin farklılıklarını içerirse daha verimli olacaktır.

Dönüştürme³

Sınıf Toplantısı

Beyaz öğrenciler, Afrikalı-Amerikalı öğrencilere dedi ki
“Bize güvenin ve İtalyan restoranına gelin.”
Ve beyaz öğrenciler gördüler ki
Herkesin bembeyaz olduğu o restoranda
Bu “çok kültürlü” gruba sataşmalar
Ve hizmetin en kötüsü layık görüldü.
Dehşete düştüler.
Gey ve lezbiyen öğrenciler,
Heteroseksüel öğrencilere,
“Gey bardaki sınıf toplantısında rahat olacakları” için söz verdiler.
Heteroseksüel öğrenciler
Gey bardaki rahat ve dostane ortamda
“Normal” bardaki erkeklerin tacizinden kaçmak için
O barda buluşmak zorunda kalan kadınların çokluğunu görünce...
Şok oldular.
Cami gezimizden de aklımda
Kayda değer hatıralar kaldı.
İmam tarafından kısa bir bilgilendirme
Ve sıcak bir hoşgeldinden hemen sonra
O cami
2001 Eylül’ündeki terörist saldırısının akabinde
Arabasını hızla kapıya çarpan bir adam tarafından
Saldırıya maruz kaldı.

³Dönüştürme bu kısımda hem Slatery’nin düzyazı metninden alıntılar yaparak onu bir şiire dönüştürmeme hem de içeriksel olarak kitabın eğitimin ve sınıf ortamının öğrencilerin yaşamlarını ve dolayısıyla da tüm toplumun yaşamını dönüştürme gücüne olan vurgusuna işaret eder.

Eylem

Slattery'ye göre kitabının amacı okurlara öğretim programları geliştirme yöntemlerini anlatmak değildir. Ona göre kitabı okuyan her okuyucu öğretim programları geliştirmenin felsefesini ve uygulama planını bireysel olarak kendisi oluşturmalıdır. Böylesi bir oluşturma özellikle yapısökümünden yararlanmayı gerektirir. Yapısökümünde uygulanan temel eylemler postmodern öğretim programını çerçevesinde mevcut programları inceleme ve yeni programlar ortaya koymada önemlidir.

Ders kitapları günden güne ırk, cinsiyet, cinsellik, siyaset, eleştirel faydacılık, oliguculuk, yapısalcılık, estetik, çevrebilim, yapısökümü, toplumsal kuram, otobiyografi, etnografya, yorum bilim, yazınsal kuram, tarihselcilik, çokkültürlülük, ilahiyat, uluslararası evrensel eğitim ve tabii ki postmodernizm gibi konuları daha çok ele alıyorlar. Özellikle mevcut öğretim programlarını eleştirmede ve postmodern programlar oluşturmada bu makalenin en sonunda verilmiş bulunan (Slattery'nin ilgili kitabından derlediğim) eylemlerden yararlanılabilir.

Oliver Twist'i Öğrencilerle Okuma⁴

Bir çocuk değil
Kahramanda değil
Dünyamızın tarihi; ve bizim bu kayıtlanmış zamandaki yerimiz
Kahramanımız Oliver Twist değil; sen, ben ve yine o
Dışarıya ittiğimiz
Görmek işte ve duymak ve hissetmek
Ve sormak, ve sormak, ve sormak daha da bulandırmadan belirsizi.
İçimizdeki Oliver Twist'i ararken belki de
Bir yerlere ittirdiğimiz binlercesini gösterebilmek parmaklarımızla; satırlarda kayarken
Zamanın boşluğunda
Ve sokakta ve dükkân sahibinin çocuğu her azarlamasında
Ve şairin dediği gibi; "sen tarih sen coğrafya sen dünyanın bütünüyle özeti" diyebilmek
O çocuğa, dükkan sahibine, ve biz ellerinde kuruşlarını tutup sırasını bekleyenlere...
Kimi kimsesi olmayanın kimi kimsesini bulmak belki de
İrkını, cinsini, inancını ve gözyaşlarını; irksızlığı, cinssizliği, inançsızlığı ve kahkahasıyla; bir heykele, bir tabloya, bir tiyatro oyununa ve bir ders kitabına, bir sınıf çalışmasına dökmek işte
Bir kahramanı yaratmak.

⁴Oliver Twist'i Öğrencilerle Okuma başlıklı şiiri Ek'te verilen öğretim (sınıf) uygulamalarından yola çıkarak kaleme aldığım bir anlatı niteliğinde olup 2013-2014 öğretim yılı Bahar döneminde bir dersimde okuttuğum Oliver Twist başlıklı romanı postmodern eğitim programlanmasına uyarladığım bir çalışmanın görüntüsüdür.

Bitiriř

Center for a Postmodern World (1990) insanlık modernliğin ötesine geçmeli yani postmodern döneme tanıklık etmelidir der. İnsanlar artık doğayı sömürmeden, doğayla uyum içinde yaşamayı öğrenmeli, bireysellikten çok işbirliği içinde yaşamalı, militarist inançlar yerine barışçıl müzakere sanatını geliştirerek anlaşmazlıklarını çözümleyebilmeli, kadın-erkek eşitliğine dayalı bir toplumsal düzeni kurmalı ve bütün bu süreçlerde de Avrupa geleneğinin değer ve uygulamalarının diğer geleneklerden üstün sayılmasına karşı çıkmalıdır. Postmodern öğretim programları, öyleyse, böylesi bir evreni kurmayı hedefleyen görüş ve uygulamalar ekseninde kurgulanmalıdır. Yine aynı şekilde, öğretim programları sadece faydacı bakış açısıyla değil otobiyografik bakış açılarıyla da bilimsel olarak çalışılmalıdır (bkz. Arıkan, 2010). Öğretim programlarının etkililiğini sorgularken de sorumluluğumuz çoktan seçmeli sınavlar ve ölçümlere değil insanlara karşı olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Arikan, Arda (2010) Classroom Text sand Tasks for Promoting Learner Autonomy in Teacher Education Programs: A Postmodern Reflection on Action, *The 1st International Foreign Language Teaching Conference*, Gaziantep, Turkey.
- Slattery, Patrick (2006) *Curriculum Development in the Postmodern Era*, New York: Routledge.
- Centerfor a Postmodern World. (1990) *Position Paper on Postmodernism*. Claremont, CA: Claremon tGraduate School of Theology.
- Dewey, John (1934) *Art as Experience*, New York: Minton, Balch.
- Freire, Paulo (1970) *Pedagogy of the Oppressed*, New York: Herder&Herder.
- Giroux, Henry Armand, *School in gand the Struggle for Public Life: Critical Pedagogy in the Modern Age*, Minneapolis: University of Minnesota Press, 1988.
- Grumet, Madeleine R. (1988) Bodyreading Ed. William F. Pinar, *Contemporary Curriculum Discourses*, Scottsdale, AZ: Gorsuch, Scarisbrick, pp. 453-473.
- Pinar, William F. Ve Grumet, Madeleine R. (1976) *Toward a Poor Curriculum*, Dubuque, IA: Kendall/Hunt.

Görseller

- Görsel 1: http://farm3.staticflickr.com/2012/1896213457_d267d69495.jpg
- Görsel 2: <http://sombreboite.tumblr.com/post/2302424396#/>
- Görsel 3: http://www.toonpool.com/cartoons/Globalization%20pros%20and%20cons_102371#img9
- Görsel 4: <https://www.youtube.com/watch?v=7moiT5JeDFQ>
- Görsel 5: <http://www.kuzeyanadolugazetesi.com/>
- Görsel 6: <https://studentaffairs.csun.edu/calendar/ViewEvent.php?EVENTID=3687&SOURCE=D:1329552000>
- Görsel 7: <http://geohits.ge/index.php?newsid=868>
- Görsel 8: <http://medievalfragments.wordpress.com/2013/01/25/pondering-the-physical-scriptorium/>

Postmodern Öğretim (Sınıf) Uygulamaları İçin Örnek Eylemler

Slattery'a göre postmodern eğitim-öğretim eylemlerinden bazıları şunlardır:

Sorunsallaştırma: Haksızlıklar, belirsizlikler, kusurlar ve iç çelişiklere maruz kalınarak birçok konuda görünen sorunları oluşturarak ortaya koymak.

Sorgulama: Metindeki varsayımları tekrar değerlendirmek için okuyucu/izleyici/dinleyicinin sorması gereken sorun ve soruların sayısını artırmak.

Araya Girme: Okuyucu/izleyici/dinleyiciyi ara vermeye ve varsayımlarını yeniden düşünmeye mecbur etmek.

Bağlamsallaştırma: Soruna etki eden karmaşık güçleri anlamak ve değerlendirmek için ırk, toplumsal sınıf, cinsiyet, din, kültür, zekâ, dil, yaş, etnik köken ve milliyete ilişkin düşünceleri incelemek ve değerlendirmek.

Karşı Çıkma: Mevcut durumun sosyopolitik, kültürel ve ekonomik yapısının aydınlatılması için mevcut olanın gözden geçirilmesini talep etmek.

Tarihselleştirme: Tarihi, kültürel, bilimsel, sosyo-politik ve tanrı-bilimsel bağlamlardaki metinleri tespit etmek.

Aydınlatma: Erk ilişkilerinin bireyler, kültürler, toplumlar, çevre, insan ve insan dışındaki yaşamlar üzerindeki etkisini betimlemek.

Birbirine tutturma: Hayal gücünü serbest bırakmak için metindeki estetik ifadeleri ön plana çıkarmak. Yazar ve okuyucunun yanıtlarını ya da alt metnin getirdiği olasılıkları kafasında canlandırmasını sağlamak.

Karışıklık: Toplumsal devinimi artırmak amacıyla düşünsel ve duygusal ahenksizlik ya da rahatsızlık yaratmak.

Çağırıştırma: Olumlu toplumsal sonuçlar için okuyucu/izleyici/dinleyicinin kafa yormasına, düşünmesine ve hareket etmesine neden olan duygusal ve düşünsel tepkileri meydana çıkarmak.

Eklektik: Birçok farklı üslup, çeşitlilik ve disiplinlerarası uygulamaları içeren eklektisizmi dile getirilmemiş düşünceleri dile getirirken özellikle ırktan, türden, cinsiyetten, sosyo-ekonomiden, dilden, dinden ve kültürel bakış açılarından bahsederken onlara önem vermiyormuş gibi davranmak.

Denge/Dengesizlik: Postmodern denge/dengesizlik bilincin en iyi anlamlandırıldığı kalıcı fiziksel sıkıntıların kabulüdür. Bu denge/dengesizlik ve sıkıntı/rahatlık sosyal değişimler ve politik olaylardan ilham alabilir.

Çevresel: Postmodernizm birçok çevreyle ilişkilidir. Sorgulayan, fiziksel ve zihinsel gelişim ortamını ilgilendiren, var olan zıtlıkları, insan ve insan olmayanları, çevre ve kişileri, iç ve dışı birleştiren bir kozmolojidir.

Hatırlatıcı: Postmodernizm; cinsellik, vahşet, ırkçılık, ekonomik, savaş, popüler kültür, ölüm, sefalet ve diğer potansiyel sorunlarla ilişkili konuları ve dile getirilmeyen araştırmaları çoklu düşüncelerle sunar.

Enerjik: Einstein'ın enerji hakkındaki görüşlerine benzer bir şekilde biz de sürekli değişmekteyiz. Bu yüzden de, dünyayı en iyi belirsizlik, kesin olmayışlık ve çetrefillik tanımlar. Yeni bakış açıları çalkantılı keşmekeşin belirsizliğine yol açarak mevcut durumu belirleyen yöntemlerle yorumlar.

Estetik: Sanat, mimari, müzik, drama, edebiyat, dans ve çeşitli geleneksel kültür eserleri, popüler kültür, direnişçi kültür ve doğal kültür ile birlikte hayal gücünü serbest bırakan yeni bir öğrenme sahasına girmiş bulunmaktayız ki bu da bizleri eşitliğe ve sosyal adalete götürür.

Eğlendirici: Postmodernizm hareketli, ironik, sürekli değişen, özeleştirel ve anlaşılmaz farklılıklara karşı duyarlıdır. Postmodernizm isabetli görüşler ifade etmek ve topluluk eylemini harekete geçirmek için mecaz ve ironiyi kullanır.